

MISTRA

1994 • 2024

30 år

Stiftelsen för miljöstrategisk
forskning – **MISTRA**

årsredovisning **2024**

Mistra investerar i forskning som löser miljöproblem
och bidrar till en hållbar samhällsutveckling

Styrelsen för Stiftelsen för miljöstrategisk forskning (Mistra) får härmed avge årsredovisning för räkenskapsåret 2024-01-01–2024-12-31, stiftelsens trettionde verksamhetsår.

Stiftelsen har sitt säte i Stockholm.

Innehåll

Förvaltningsberättelse	3
Resultaträkning	9
Balansräkning	10
Tilläggsupplysningar	11

Detta är Mistra

Stiftelsen för miljöstrategisk forskning, Mistra, stödjer forskning av strategisk betydelse för en god livsmiljö och hållbar samhällsutveckling. Stiftelsen ska främja utvecklingen av starka forskningsmiljöer av högsta internationella klass med betydelse för Sveriges framtida konkurrenskraft. Möjligheterna att uppnå industriella tillämpningar ska tas till vara.

- ▶ Mistra investerar i tvärvetenskaplig forskning av högsta klass som i samverkan med användare bidrar till en hållbar samhällsutveckling.
- ▶ Forskning initierad av Mistra ska bland annat bidra till effektivare energianvändning och transporter, giftfria och resurssnåla kretslopp, hållbar produktion, konsumtion och hushållning med mark, vatten och bebyggd miljö.
- ▶ För att resultaten ska komma samhället till nytta utvecklas forskningen från idé och framåt i nära samverkan mellan akademi, näringsliv, offentlig förvaltning och frivilligorganisationer.
- ▶ Mistras kapitalförvaltning ska vara en förebild för hur investeringar kan bidra till att utveckla samhälle och näringsliv på ett långsiktigt och hållbart sätt.

förvaltnings berättelse

beloppen inom parentes avser år 2023

Ändamålsförvaltning

Ändamålsbestämningen, paragraf 1, i stiftelsens stadgar har följande lydelse:

”Stiftelsen, vars benämning skall vara Stiftelsen för miljöstrategisk forskning, har till ändamål att stödja forskning av strategisk betydelse för en god livsmiljö.

Stiftelsen skall främja utvecklingen av starka forskningsmiljöer av högsta internationella klass med betydelse för Sveriges framtida konkurrenskraft. Forskningen skall ha betydelse för lösandet av viktiga miljöproblem och för en miljöanpassad samhällsutveckling. Möjligheterna att uppnå industriella tillämpningar skall tagas till vara.”

Styrelsen

Mandatperioden för styrelsens ledamöter är tre år med möjlighet till förlängning en mandatperiod. Under verksamhetsåret har följande personer varit ledamöter i Mistras styrelse

*Anna Jakobsson, ordförande
Anders Tunlid, vice ordförande
Thomas Aronsson
Maria Khorsand
Torbjörn Lundahl
Emma Nehrenheim
Emelie Persson Lindqvist
Tina Schmid Neset
Göran Sundqvist
Peter Westman*

Under året har Mistras styrelse haft fyra sammanträden.

Främjande av ändamål

Mistra investerar i forskning som har potential att lösa viktiga miljöproblem och stärka Sveriges framtida konkurrenskraft. Vanligtvis utlyses två till fyra nya forskningsprogram per år. Målet är ett och samma för alla; de ska vara av vetenskapligt högsta internationella klass och miljömässigt strategiska. Resultaten ska också vara praktiskt användbara. För att lyckas med det drivs forskningen i nära dialog med berörda intressenter från olika delar av samhället.

Mistras forskningssatsningar

Mistras forskningssatsningar kan delas in i tre olika grupper: forskningsprogram, centrumbildningar samt övrig finansiering. Mistra har från starten till och med utgången av år 2024 fattat beslut om att investera i totalt 71 (71) större forskningsprogram samt 3 (3) centrumbildningar. Bland övriga satsningar finns Mistra Fellows, Mistra Utmana, Mistra Miljöforskningsledare samt en särskild insats för att stödja forskare från Ukraina.

Ett forskningsprogram finansierat av Mistra löper normalt åtta år och programperioden är uppdelad i två faser. Under den första fasens sista år kan programmet ansöka om en andra fas. En utvärdering av ansökan och resultaten från den första fasen sker innan Mistras styrelse kan fatta beslut om medelstilleddning för ytterligare en fas. Programmen är tvärvetenskapliga och drivs av konsortier med en huvudsökande som också är programvärd. Programvärden tillsätter en programstyrelse och en programchef i samråd med Mistra. Mistra följer programmen och är adjungerade till programmets styrelser för att säkerställa att målen nås och att resultaten kommer till nytta hos användare.

Mistras styrelse

Thomas Aronsson

Torbjörn Lundahl

Emma
Nehrenheim

Göran
Sundqvist

Peter Westman
saknas på bilden

Maria
Khorsand

Tina Schmid
Neset

Anna
Jakobsson
ordförande

Emelie Persson
Lindqvist

Anders Tunlid
vice ordförande

Flerårsöversikt (miljoner kronor)	2024	2023	2022	2021	2020
Under året beviljade anslag	228	183	173	129	337
Under året utbetalat till forskning	218	258	264	238	191
Förvalt kapital (marknadsvärde) 31 december	3 061	2 981	2 890	3 537	3 279
Beviljade, ej utbetalade anslag 31 december	508	502	578	671	794
Stiftelsens förmögenhet 31 december	2 569	2 493	2 406	3 030	2 537

Ett centrum drivs av en centrumvärd som i samråd med Mistra tillsätter en centrumstyrelse och en centrumchef. Mistras finansiering av ett centrum sträcker sig över cirka tio år, uppdelat i två faser med en utvärdering av den första fasen innan medel kan beviljas för en andra fas.

Programhändelser 2024

Under 2024 har Mistra

- ▶ betalat ut 218 miljoner kronor i forskningsmedel till ett tjugotal program och centrum,
- ▶ tilldelat en andra fas till två program,
- ▶ beviljat medel till två Mistra Fellows
- ▶ beviljat medel till 16 projekt i Mistra Utmana
- ▶ beslutat att utöka budgetramen för Mistra Miljöforskningsledare till 150 miljoner kronor
- ▶ beslutat att utlysa medel för en ny forskningsanslagning

Sedan start fram till 2024 års utgång har 5 690 miljoner kronor utbetalats i forskningsanslag.

Två program har under året beviljats medel för en andra fas. *Mistra Food Futures*, 54 miljoner kronor (programvärd SLU) samt *Mistra Safechem* 70 miljoner kronor (programvärd IVL). Under året har även två Mistra Fellows inom *Mistra Digital Forests* och *Mistra STEPS* beviljats sammanlagt 1 miljon kronor. *Mistra Sport and Outdoors* har beviljats 5 miljoner kronor (programvärd Mittuniversitet) för att avsluta programmet.

Inom den nya projektsatsningen *Mistra Utmana* har sammanlagt 16 projekt beviljats totalt 97 miljoner kronor.

Mistras styrelse har under året fattat beslut om att utlysa medel inom området anti korrupktion och kriminilitet 40 miljoner kronor.

Under året har en utvärdering av Mistras verksamhet genomförts. Denna har resulterat i en övergripande utvärdering av Mistras verksamhet samt fyra delrapporter som behandlar Mistras excellens, forskningslandskapets utveckling, Mistras programmodell samt en utvärdering av 36 Mistra finansierade forskningsprogram (2004-2024).

Kommunikation

Mistra har under 2024 firat 30-års jubileum genom en turné på temat ”Omställning pågår”. Tre externa seminarier genomfördes tillsammans med Mistras forskningsprogram i Skellefteå, Göteborg och Lund. Under hösten arrangerades en konferens internationell konferens i Stockholm.

Kapitalförvaltning

Mistras stadgar berör förvaltningen av stiftelsens kapital:

- ▶ ”Styrelsen ansvarar för att stiftelsens förmögenhet förvaltas på betryggande sätt så att riskerna begränsas och möjligheterna till god avkastning tillvaratas.”
- ▶ ”Stiftelsens förmögenhet utgörs av de medel som genom regeringens beslut den 2 december 1993 överförts till stiftelsen samt de medel som härefter kan komma att överlämnas till densamma som ytterligare stiftelsekapital.”
- ▶ ”Stiftelsens verksamhet får på sikt medföra att stiftelsens förmögenhet förbrukas.”

Kapitalförvaltningskommittén

Mistras styrelse utser ledamöter till en kommitté för kapitalförvaltning som ansvarar för förvaltningen inom de ramar som styrelsen fastställer. Mistras vd ingår i kommittén för kapitalförvaltning i enlighet med styrelsens arbetsordning. Kommittén för kapitalförvaltning har under året bestått av:

EXTERN LEDAMÖTER:

Märtha Josefsson (ordförande)

Torbjörn Hamnmark

Maritha Lindberg

Fredric Nyström

STYRELSENS REPRESENTANT:

Emilie Persson Lindqvist

MISTRAS VD

Anna Jöborn

Under året har Mistras kapitalförvaltningskommitté haft fem möten.

Mistras kapital

När Mistra bildades tillfördes 1994 ett stiftelsekapital på 2 500 miljoner kronor. Pengarna investerades i värdepapper och vid utgången av 2024 var marknadsvärdet av stiftelsens totala placeringsportfölj 3 061 (2 981) miljoner kronor. Totalt har 5 690 (5 472) miljoner kronor betalats ut till forskning, varav 218 (258) miljoner kronor under året. Stiftelsens förmögenhet uppgick vid utgången av år 2024 till 2 569 (2 493) miljoner kronor.

Mistras portfölj är uppdelad i 20 mandat/fonder förvaltade av 12 externa förvaltare. Mistras kapitalförvaltningskommitté ansvarar för den taktiska allokeringen och val av

externa fonder/förvaltare. Kapitalförvaltningskommittén föreslår också den strategiska allokeringen och val av jämförelseindex för styrelsen att besluta om. Mistra har ingen övrig intern förvaltning.

Mistra beskriver mål och utgångspunkterna för stiftelsens kapitalförvaltning och fondportföljen på hemsidan. Samtliga innehav, avkastning samt utveckling över tid presenteras.

Portföljens utveckling 2024

Under 2024 har Mistra investerat i tre nya fonder med två nya och en befintlig förvaltare.

Avkastningen från Mistras totala portfölj uppgick till +11,7 % vilket understeg Mistras sammanvägda jämförelseindex med 0,9 procentenheter. Aktieportföljen avkastade 17,2 % , 4,9 procentenheter sämre än Mistras jämförelseindex för aktier. Ränteportföljen avkastade 4,7 % , 1,7 procentenheter bättre än jämförelseindex. Avkastningen för de sammanlagda alternativa investeringarna var +8,2%, vilket var bättre än jämförelseindex.

Hållbar kapitalförvaltning

Mistras kapitalförvaltning och ägarstyrning bygger på tillit och transparens.

Enligt Mistras placeringspolicy ska Mistra företrädesvis välja kapitalförvaltare som eftersträvar bra avkastning genom att investera långsiktigt i värdepapper där utgivaren utvecklar och bedriver sin verksamhet i enlighet med de globala hållbarhetsmålen och internationella överenskommelser. Policyn har fastställts av styrelsen och implementerats av kapitalförvaltningskommittén. Stiftelsens kapitalförvaltare är väl insatta i hållbarhetsområdet.

Organisation och personal

Mistra hade den sista december åtta (åtta) anställda.

Mistra anlitar vetenskapliga experter, främst internationella, för framtagning av underlagsrapporter, bedömning av förslag till forskningsprogram, för utvärdering av pågående forskningsprogram inför fortsatt finansiering samt vid utvärdering av avslutade program för erfarenhetsåterföring och tematiska genomgångar. Extern expertis anlitas även för att bedöma forskningsprogrammets relevans och nytta.

Fördelning av Mistras totala portfölj

	2024-12-31	2023-12-31
Räntebärande placeringar inklusive likvida medel	32,3 %	40,9 %
Svenska aktier	14,0 %	13,1 %
Globala aktier	41,7 %	38,8 %
Alternativa placeringar	12,0 %	7,2 %
TOTALT	100 %	100 %

Mistra använder konsulter och extern kompetens för kommunikations- och it-tjänster liksom för specialområden som t ex juridik och uppföljning av värdepappersportföljen.

Under 2024 har en översyn av Mistras it-verksamhet genomförts med syftet att modernisera och effektivisera den digitala miljön.

Risker och riskhantering

Vid förvaltningen av stiftelsens kapital uppkommer marknadsrisker i form av aktieprisrisk, ränterisk, kreditrisk och valutarisk. Styrelsen har lagt fast riktlinjer för att anpassa risknivån till den fastställda placeringshorisonten. Kapitalförvaltningskommittén följer löpande upp risknivån i förvaltningen mot de ramar som fastställts. Styrelsen erhåller muntlig och skriftlig rapportering från kapitalförvaltningskommittén vid varje styrelsemöte och följer upp risker och riskhantering.

I verksamheten förekommer även operativa risker, det vill säga risker för förluster till följd av icke ändamålsenliga eller misslyckade processer, mänskliga faktorn, felaktiga system eller externa händelser. De operativa riskerna begränsas genom ett systematiskt kvalitetsarbete.

Skatter

Stiftelsen är begränsat skattskyldig, då dess ändamål är bidrag till forskning. För skattebefrielse ska enligt gällande praxis minst 80 procent av kapitalets avkastning, exklusive realisationsresultat, användas för Stiftelsens ändamål. Begränsad skattskyldighet enligt inkomstskattelagen (7 kap 3§) förutsätter att tre krav är uppfyllda. Ändamåls-, verksamhets- och fullföljdskraven. Stiftelsen uppfyller alla tre kraven och beskattas därför inte för kapitalinkomst.

Framtidsutsikter

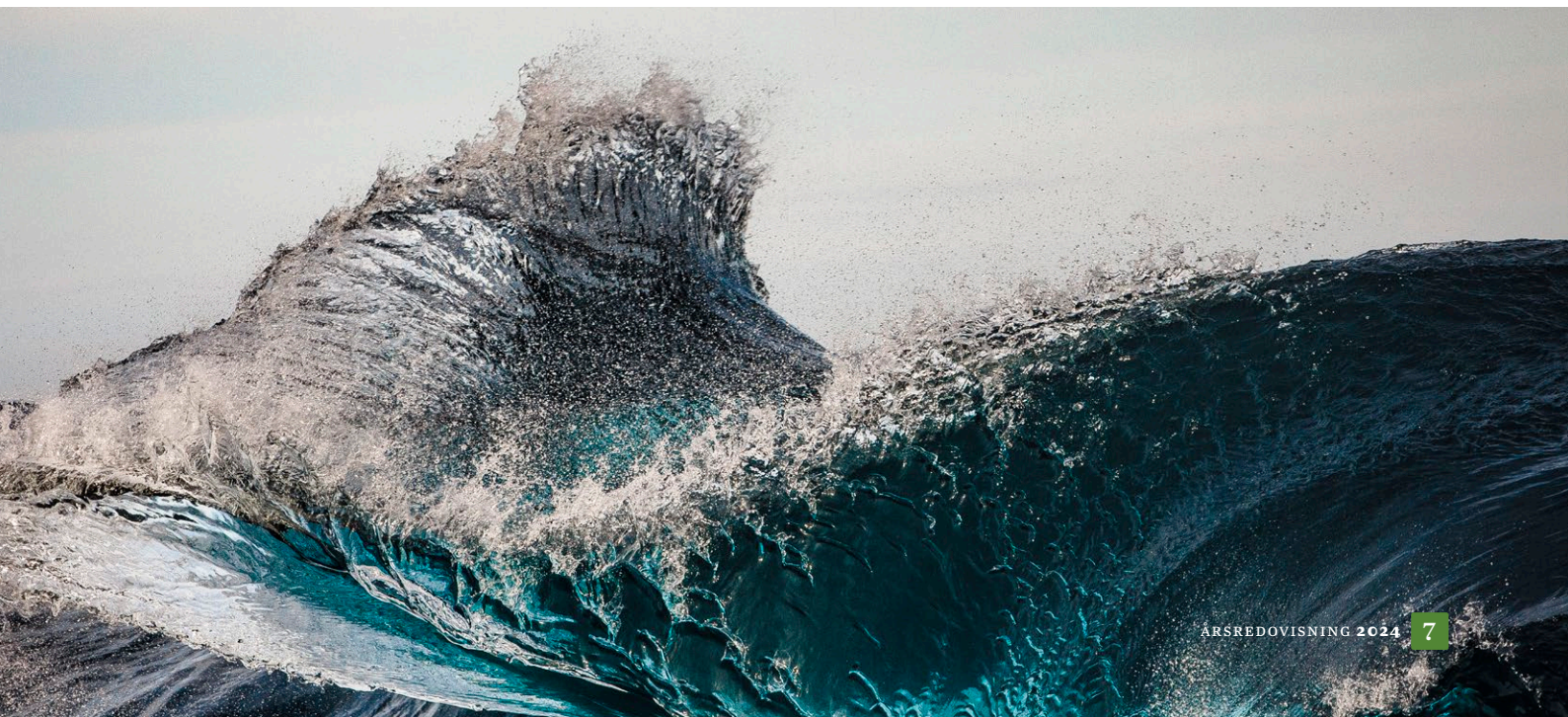
En rambudget för nya forskningssatsningar för högst 1 400 miljoner kronor under perioden 2023-2030 har fastställts under året.

Förändringar i eget kapital

SEK

	Stiftelsekapital	Balanserat resultat	Årets resultat	Summa
Belopp vid årets ingång	2 500 000 000	-1 273 730 238	226 248 254	1 452 518 016
Förändring under året		226 248 254	-226 248 254	
Årets nya anslag		-227 983 000		-227 983 000
Årets återföringar		1 936 101		1 936 101
Årets resultat			112 814 670	112 814 670
Belopp vid årets utgång	2 500 000 000	-1 273 528 883	112 814 670	1 339 285 787

Stiftelsens resultat och ställning i övrigt framgår av efterföljande resultat- och balansräkning med tilläggsupplysningar.

finansiell redovisning

Resultaträkning

SEK	Not	2024	2023
Stiftelsens intäkter			
Aktieutdelningar		3 217 389	5 971 699
Ränteintäkter och liknande resultatposter		1 262 152	2 135 713
Övriga intäkter		-	527 702
SUMMA INTÄKTER		4 479 541	8 635 114
Stiftelsens kostnader			
Externa kostnader	2	-16 125 750	-12 504 333
Personalkostnader	3	-15 847 633	-16 005 701
Av- och nedskrivningar av materiella och immateriella anläggningstillgångar		-67 382	-71 116
SUMMA KOSTNADER		-32 040 765	-28 581 150
FÖRVALTNINGSRESULTAT		-27 561 225	-19 946 036
Resultat från finansiella poster			
Resultat från värdepapper och fordringar som är anläggningstillgångar	4	140 376 350	246 194 321
Räntekostnader och liknande resultatposter		-455	-294
Resultat efter finansiella poster		112 814 670	226 248 255
ÅRETS RESULTAT		112 814 670	226 248 255

Balansräkning

SEK	Not	2024-12-31	2023-12-31
TILLGÅNGAR			
Anläggningstillgångar			
<i>Materiella anläggningstillgångar</i>			
Inventarier	5	222 057	141 415
Summa materiella anläggningstillgångar		222 057	141 415
<i>Finansiella anläggningstillgångar</i>			
Långfristiga värdepappersinnehav	6	1 828 085 458	1 941 177 726
Andra långfristiga fordringar	7	4 382 494	3 997 701
Summa finansiella anläggningstillgångar		1 832 467 952	1 945 175 427
Summa anläggningstillgångar		1 832 690 009	1 945 316 842
Omsättningstillgångar			
<i>Kortfristiga fordringar</i>			
Övriga fordringar		-	13 647
Förutbetalda kostnader och upplupna intäkter		1 890 157	1 764 681
Summa kortfristiga fordringar		1 890 157	1 778 328
<i>Kassa och bank</i>		18 582 957	15 662 193
Summa omsättningstillgångar		20 473 114	17 440 521
SUMMA TILLGÅNGAR		1 853 163 124	1 962 757 363
EGET KAPITAL OCH SKULDER			
Fritt eget kapital			
Stiftelsekapital		2 500 000 000	2 500 000 000
Balanserat resultat		-1 273 528 883	-1 273 730 239
Årets resultat		112 814 670	226 248 255
SUMMA EGET KAPITAL		1 339 285 787	1 452 518 016
Långfristiga skulder			
Beviljade ej utbetalda bidrag	8	289 433 765	270 417 793
Summa långfristiga skulder		289 433 765	270 417 793
Kortfristiga skulder			
Leverantörsskulder		893 659	1 637 741
Övriga skulder		3 667 017	7 364 444
Beviljade, ej utbetalade bidrag		218 924 454	230 195 660
Upplupna kostnader och förutbetalda intäkter		958 440	623 708
Summa kortfristiga skulder		224 443 570	239 821 553
SUMMA EGET KAPITAL OCH SKULDER		1 853 163 124	1 962 757 363

Tilläggsupplysningar

Not 1 Redovisnings- och värderingsprinciper

Årsredovisningen har upprättats enligt årsredovisningslagen och BFNAR 2012:1 Årsredovisning och koncernredovisning (K3).

Värderingsprinciper

Tillgångar och skulder har värderats till anskaffningsvärde där inget annat anges.

Värderingen av värdepapper sker kollektivt. Nedskrivning görs när verkligt värde understiger anskaffningsvärdet.

Fordringar, skulder och eventalförpliktelser i utländsk valuta har värderats till balansdagens kurs för respektive valuta.

Avskrivningsprinciper för anläggningstillgångar

Avskrivningar enligt plan baseras på ursprungliga anskaffningsvärden och beräknad ekonomisk livslängd. Nedskrivning sker vid bestående värdenedgång. Följande planenliga avskrivningstider används:

Datorer	3 år
Övriga inventarier	5 år
Förbättringar av fastighet	enligt längden på hyresavtalet

Fordringar

Fordringar upptas till det belopp som efter individuell prövning beräknas bli betalt.

Anslag

Beviljade anslag redovisas direkt mot fritt eget kapital (disponibla medel). Anslagen skuldförs vid beslut om tilldelning.

Intäktsredovisning

Vid köp och försäljning av värdepapper tillämpas affärsdagsredovisning.

Kapitalförvaltningskostnaderna

Kapitalförvaltningskostnaderna redovisas brutto vilket innebär att de delas mellan övriga intäkter och kapitalförvaltningskostnader.

Not 2 Övriga externa kostnader

	2024	2023
Konsultkostnader	7 958 216	4 360 252
Resor och logi	842 744	701 204
Medlemsavgifter/licenskostnader	1 255 738	1 288 566
Lokalkostnader	3 566 055	3 333 724
Övriga externa kostnader	2 502 997	2 820 586
Summa övriga externa kostnader	16 125 750	12 504 333

Not 3 Anställda och personalkostnader

Medelantalet anställda	2024	2023
Kvinnor	5	5
Män	3	3
Summa	8	8

Personalkostnader

	2024	2023
Löner och andra ersättningar till styrelse och verkställande direktör	2 756 392	2 710 411
Löner och andra ersättningar till övriga anställda och externa experter	7 422 009	6 422 620
Pensionskostnader	2 152 197	4 296 474
Övriga sociala kostnader	3 285 136	2 251 426
Övriga personalkostnader	231 899	324 769
Summa personalkostnader	15 847 633	16 005 701

Not 3 forts.

Arvoden till styrelseledamöter uppgick till 1 005 950 (1 014 750) kronor. Styrelsens arvode utgörs av ett fast arvode och en rörlig ersättning per sammanträde. Arvoden till externa ledamöter samt styrelsens representant i Mistras kapitalförvaltningskommitté uppgick till 495 910 (464 894) kronor.

Under året har ersättning till verkställande direktören betalats med

1 750 442 (1 695 661) kronor. Härutöver har pensionskostnader till verkställande direktören betalats med 600 000 (601 432) kronor.

Vds anställning kan sägas upp av endera parten med en uppsägningstid om sex månader. Efter anställningens upphörande har vd rätt till ytterligare sex månaders ersättning om uppsägning skett från Mistras sida. Från den

månatliga utbetalningen av ersättningen ska avdrag göras motsvarande den månadslön vd erhåller från annan arbetsgivare. Mistra betalar varje månad 50 000 kr till vds individuella pensionsförsäkring.

Not 4 Resultat från värdepapper och fordringar som är anläggningstillgångar

SEK

	2024	2023
Valutakursdifferenser	40 545 538	42 730 779
Realisationsresultat vid försäljningar	87 421 609	189 954 059
Övriga finansiella intäkter	12 409 203	13 509 483
Summa resultat från värdepapper och fordringar som är anläggningstillgångar	140 376 350	246 194 321

Not 5 Inventarier

SEK

	2024-12-31	2023-12-31
Ackumulerade anskaffningsvärden		
Ingående anskaffningsvärde	1 711 496	1 713 194
Inköp	198 379	96 433
Utrangeringar	-92 559	-98 131
Utgående ackumulerade anskaffningsvärden	1 817 316	1 711 496
Ackumulerade avskrivningar		
Ingående avskrivningar	-1 570 081	-1 597 096
Årets avskrivningar	-67 382	-71 116
Årets utrangeringar	42 205	98 131
Utgående ackumulerade avskrivningar	-1 595 258	-1 570 081
Utgående redovisat värde	222 058	141 415

Not 6 Långfristiga värdepappersinnehav

SEK

	Anskaffningsvärde	Marknadsvärde
Fondandelar, svenska aktier	309 391 951	432 026 961
Fondandelar, utländska aktier	285 207 478	1 284 365 424
Fondandelar obligationer och kreditfonder	903 392 539	972 894 353
Alternativa investeringar	330 093 490	368 689 312
Summa värdepapper	1 828 085 458	3 057 976 050

	2024-12-31	2023-12-31
Ingående anskaffningsvärde	1 941 177 726	1 890 026 737
Årets investeringar	337 967 534	448 942 274
Årets försäljningar	-451 059 432	-397 791 285
Utgående anskaffningsvärde	1 828 085 458	1 941 177 726

Not 7 Andra långfristiga fordringar

SEK

	2024-12-31	2023-12-31
Överskottsfond hos Skandia ¹⁾	3 782 494	3 397 701
Deposition avseende hyresavtal	600 000	600 000
Summa andra långfristiga fordringar	4 382 494	3 997 701

1) Överskottsfonden hos Skandia har begränsad nyttjanderätt och får endast användas för betalning av premier för nya och befintliga försäkringar i specificerat tjänstepensionsavtal enligt bestämmelserna i försäkringsvillkoren.

Not 8 Beviljade ej utbetalda projektbidrag

SEK

	2024-12-31	2023-12-31
Utbetalning beräknas ske år 2-4	289 433 765	270 417 793
Summa beviljade ej utbetalda projektbidrag	289 433 765	270 417 793

Not 9 Ställda säkerheter

SEK

	2024-12-31	2023-12-31
Ställda säkerheter	Inga	Inga

Not 10 Eventualförpliktelser

SEK

	2024-12-31	2023-12-31
Avtalade, ännu ej avropade alternativa investeringar	86 317 692	66 878 248
Summa eventualförpliktelser	86 317 692	66 878 248

DATERAD DEN DAG SOM FRAMGÅR AV ELEKTRONISK UNDERSKRIFT

Anna Jakobsson, Ordförande

Anders Tunlid, Vice ordförande

Thomas Aronsson

Maria Khorsand

Torbjörn Lundahl

Emma Nehrenheim

Emelie Persson Lindqvist

Tina Schmid Neset

Göran Sundqvist

Peter Westman

VÅR REVISIONSBERÄTTELSE HAR LÄMNATS DEN DAG SOM FRAMGÅR AV VÅR ELEKTRONISKA UNDERSKRIFT

Jens Karlsson

Sara Edholm

Auktoriserad revisor

Auktoriserad revisor

